



HelloPolish



Berenika Wilczyńska

# Rok w Polsce

Kulturowa podróż po świętach,  
zwyczajach i wydarzeniach

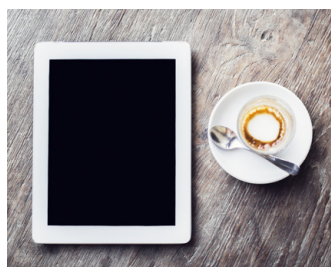
poziom **B1**  
z elementami **B2**



PDF



# Spis treści



O KSIĄŻCE 3



STYCZEŃ 4



LUTY 7



MARZEC 10



KWIECIEŃ 14



UROCZYSTOŚCI  
RODZINNE 16



MAJ 21



CZERWIEC 24



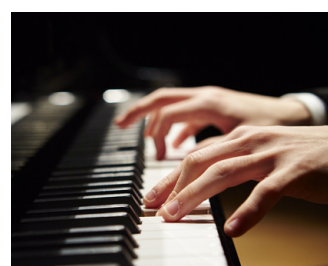
LIPIEC 27



SIERPIEŃ 31



WRZESIEŃ 34



PAŹDZIERNIK 37



LISTOPAD 40



GRUDZIEŃ 43



INNE OKAZJE 47



ODPOWIEDZI  
DO ĆWICZEŃ 49

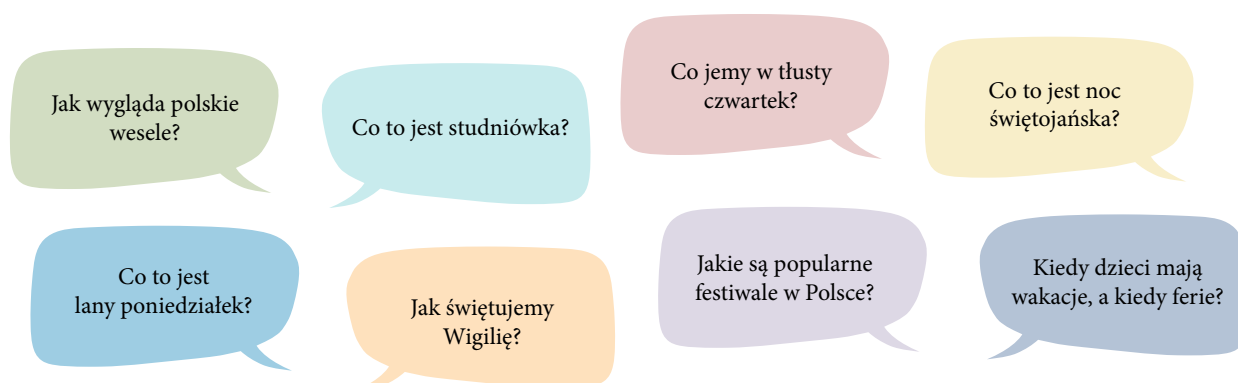
# O książce

- Jakie uroczystości rodzinne, państwowe i religijne świętują Polacy w ciągu roku?
- Co Polacy lubią robić wiosną, latem, jesienią i zimą?
- Jakie ciekawe wydarzenia odbywają się w Polsce?

Na te i inne pytania znajdziesz odpowiedzi w e-booku **Rok w Polsce** (PDF, poziom B1 z elementami B2), który opisuje, co dzieje się w każdym miesiącu w naszym kraju. To książka dla wszystkich, którzy chcą dowiedzieć się więcej o polskich zwyczajach codziennych, świętach i tradycjach. Przeczytasz w niej między innymi, kiedy jest Dzień Dziecka, Dzień Matki czy Dzień Babci i Dziadka oraz dowiesz się, jak je świętujemy. Przeczytasz o Bożym Narodzeniu i Wielkanocy, o Świącie Zmarłych, andrzejkach, mikołajkach i walentynkach. Dowiesz się, co to jest tłusty czwartek, lany poniedziałek i długi weekend majowy.

Na każdej stronie znajdziesz **słowniczek** trudniejszych wyrazów z polskimi wyjaśnieniami. Każdy miesiąc zamyka strona z **ćwiczeniami**: znajduje się na niej **quiz**, ćwiczenie sprawdzające znajomość **słownictwa** oraz ćwiczenie, w którym trzeba połączyć **opisy z sytuacjami**. Na końcu książki znajdziesz odpowiedzi do ćwiczeń.

**Rok w Polsce** pomoże Ci poszerzyć swoją wiedzę o Polsce!



W Polsce wiele świąt rodzinnych wiąże się z okazjami religijnymi (na przykład ślub, chrzest, komunia, Boże Narodzenie, Wielkanoc). Niektórzy Polacy obchodzą je przez wzgląd na tradycję, a nie wiarę. W książce **Rok w Polsce** mówimy o tych świętach i uroczystościach jako o ważnej części polskiej kultury.

Wydanie 1

Copyright © by Berenika Wilczyńska, 2022

Copyright © by HelloPolish, 2022

www.hellopolish.pl

Copyright Photos © stock.adobe.com, pixabay.com, zdjęcie Trzech Króli ze s. 4 – Paweł Kula

ISBN 978-83-953496-3-8

Wszystkie prawa zastrzeżone. Żadna część niniejszej książki nie może być kopiowana ani sprzedawana w jakiegokolwiek formie bez zgody właściciela praw autorskich.

All rights reserved. No part of this book may be reproduced or sold, in any form or by any means without permission of the copyright owner.

# Grudzień

Po listopadowej melancholii w grudniu często mamy **przyływ energii**. Większość z nas zaczyna przygotowania do świąt Bożego Narodzenia. Kupujemy prezenty, robimy porządki, planujemy Wigilię i dni świąteczne oraz sylwestra, który jest 31 grudnia. W pracy kończymy zadania, które trzeba zamknąć do końca roku, i bierzemy urlopy na **okres świąt**, jeśli mamy taką możliwość. Planujemy też spotkania z rodziną, a jeśli mieszkamy za granicą, często kupujemy bilety na podróż do Polski. 22 grudnia zaczyna się kalendarzowa zima. W ostatnich latach zimy w Polsce są raczej **łagodne** i rzadko jest dużo śniegu, ale dzieci czekają na niego z niecierpliwością, żeby pojeździć na sankach i **ulepić bałwana**.

skarpeta na prezenty



## Mikołajki

6 grudnia w Polsce są mikołajki. Tego dnia przede wszystkim dzieci dostają prezenty od Świętego Mikołaja. Dorośli często wkładają je dzieciom pod poduszkę lub do dużej skarpety w nocy z 5 na 6 grudnia. W wielu szkołach dzieci **losują** osobę, której przynoszą drobny prezent. Święty Mikołaj przychodzi też w Wigilię, więc w grudniu **rozdaje** prezenty dwa razy. Dzieci piszą do niego listy z prośbą o **upominki**.

## Adwent

W Kościele jest to czas oczekiwania na przyście Jezusa. Z tym okresem wiąże się zwyczaj **odliczania** dni za pomocą kalendarza adwentowego. Dziś robią to głównie dzieci. Każdego dnia grudnia otwierają jedno **okienko** z **drobiazgami**, na przykład cukierkami. Innym symbolem adwentu jest wieniec z gałęzi **iglaków**.



wieniec

## Przygotowania do świąt

Można łatwo **zauważyć**, że **zbliżają się** święta Bożego Narodzenia. W **witrynach** sklepów **królują** dekoracje bożonarodzeniowe, a w radiu **leczą** świąteczne piosenki. Na ulicach można zobaczyć świąteczne dekoracje. Zaczyna się **szaleństwo zakupów** – jedni mu **ulegają**, inni nie. Coraz częściej kupujemy prezenty przez internet, żeby nie stać w długich kolejkach. Trzeba jednak zrobić to wcześniej, bo przed świętami paczki idą dłużej.

Wesołych Świąt  
i Szczęśliwego  
Nowego Roku!

Na Boże Narodzenie i Wielkanoc mówimy potocznie „święta”.



rynek w Krakowie

## Słówka

przyływ energii – dodatkowa dawka energii, siły  
okres – przedział czasu  
łagodny – tutaj: nie ostry  
ulepić bałwana (dk) – zrobić figurę z kul ze śniegu  
losować (ndk) – wybierać przypadkiem  
rozdawać (ndk) – dawać coś kilku

osobom  
upominek – mały prezent  
zbliżać się (ndk) – nadchodzić  
zauważyć (dk) – zobaczyć, dostrzec  
witryna – tutaj: okno wystawowe sklepu  
królować (ndk) – tutaj: dominować  
lecieć (ndk) – tutaj: być emitowanym  
szaleństwo zakupów – potocznie:

czas, kiedy robimy duże zakupy z jakiejś okazji, np. przed świętami  
ulegać (ndk) – poddawać się, zgadzać się, ustępować  
odliczanie – liczenie, np. dni w oczekiwaniu na coś  
okienko – tutaj: otwierany element  
drobiazg – coś małego, drobnego  
iglak – drzewo z igłami, EN *conifer*

# Grudzień



## Boże Narodzenie

Boże Narodzenie, potocznie Gwiazdkę, obchodzimy 25 i 26 grudnia. Mówimy, że 25 grudnia to pierwszy dzień świąt, a 26 to drugi dzień świąt. 24 grudnia jest Wigilia, czyli uroczysta kolacja. W wielu domach tradycyjnie w Wigilię rano ubiera się **choinkę**, czyli drzewko, które dekorujemy **bombkami**, cukierkami, **girlandami**, **suszonymi owocami** i **lampkami**. Choinka jest symbolem Bożego Narodzenia, obecnym chyba w każdym polskim domu. To pod nią znajdą się prezenty, które **rozpakujemy** w Wigilię lub następnego dnia rano (zależnie od rodziny). Tradycyjnie przynosi je Święty Mikołaj. W Boże Narodzenie spotykamy się przede wszystkim z rodziną.

## Wigilia

24 grudnia jest Wigilia Bożego Narodzenia. Tego dnia jest uroczysta kolacja – wigilia. Na stole zgodnie z tradycją powinno stać 12 **potraw**. Od jakiegoś czasu dania nie muszą być postne (czyli bez mięsa), ale w wielu domach ten zwyczaj nadal istnieje, podobnie jak brak alkoholu. Podczas wigilii jemy ryby (zwykle jest to **karp** i **śledź**) oraz **kapustę z grzybami**, pierogi z kapustą i grzybami, **barszcz z uszkami** i **kluski z makiem**. Pod **obrus** wkładamy siano (czyli suchą trawę), które symbolizuje **żłóbek** Jezusa. Na stole wigilijnym powinno znaleźć się jedno puste **nakrycie** dla **niespodziewanego** gościa. Zgodnie ze zwyczajem do stołu siadamy wtedy, kiedy na niebie pojawi się pierwsza gwiazdka. Najpierw często **odmawiamy** wspólnie **modlitwę**, po której **dzielimy się opłatkiem** i składamy sobie życzenia. W niektórych rodzinach czyta się też fragment Pisma Świętego i śpiewa kolędy, czyli piosenki o narodzeniu Jezusa. W noc wigilijną w kościołach o północy jest uroczysta msza – pasterka.



## Słówka

choinka – drzewko iglaste, które dekorujemy na Boże Narodzenie  
**bombka** – dekoracja na choinkę, tradycyjnie w kształcie kuli  
**girlanda** – długa dekoracja na choinkę, EN *tinsel*  
**suszone owoce** – owoce bez wody, które można przechowywać  
**lampka** – tutaj: światełko na choinkę  
**rozpakować (dk)** – zdjąć opakowanie  
**potrawa** – danie  
**karp** – gatunek ryby, EN *carp*

**śledź** – gatunek ryby, EN *herring*  
**kapusta z grzybami** – danie z kiszonej kapusty i grzybów  
**barszcz z uszkami** – zupa z buraków z uszkami, czyli małymi kluskami z nadzieniem  
**kluski** – potocznie: makaron  
**mak** – nasiona rośliny o dużych czerwonych kwiatach, EN *poppy seeds*  
**obrus** – materiał, który kładziemy na stole dla dekoracji

**żłóbek** – miejsce, z którego jedzą zwierzęta hodowlane, tutaj: „łóżeczko” Jezusa w stajence  
**nakrycie** – komplet naczyń i sztućców dla jednej osoby przy stole  
**niespodziewany** – taki, który jest niespodzianką, nieoczekiwany  
**odmawiać modlitwę (ndk)** – mówić do Boga, modlić się  
**dzielić się opłatkiem (ndk)** – ułamać kawałek opłatka (cienkiego płątka ciasta) i składać życzenia bliskim

# Grudzień

## Pierwszy i drugi dzień świąt Bożego Narodzenia

25 grudnia, czyli pierwszy dzień świąt, to dzień Bożego Narodzenia. 26 grudnia jest dzień Świętego Szczepana. Pierwszy i drugi dzień świąt spędzamy zwykle w gronie rodzinnym. Polacy często mówią, że „siedzą cały dzień przy stole i jedzą”. Jest w tym sporo prawdy. Mówi się też o „świątecznym obżarstwie”, czyli o tym, że podczas świąt jemy o wiele za dużo. W ostatnich latach coraz popularniejsze jest spędzanie Bożego Narodzenia poza domem, na przykład w górach. Ludzie wyjeżdżają, żeby odpocząć i nie myśleć o organizacji świąt.



## Szopki

Tradycyjnie w polskich domach na święta dekorujemy choinki, jednak w kościołach oprócz drzewek można też zobaczyć szopki, czyli makiety przedstawiające miejsce narodzin Jezusa. Szczególnie znane są pięknie **zdobione** szopki krakowskie. W Krakowie odbywa się konkurs bożonarodzeniowych szopek.



szopki w Krakowie

## Sylwester

31 grudnia jest sylwester. Tego dnia zwykle spotykamy się z przyjaciółmi i razem świętujemy **nadejście** nowego roku. Często idziemy na imprezę taneczną, spędzamy ten czas w domu lub wyjeżdżamy. Popularne są wyjazdy w góry z rodziną lub przyjaciółmi. W sylwestra niektóre miasta organizują imprezy na rynkach – odbywają się tam koncerty i pokazy **sztucznych ogni** na nocnym niebie. Na imprezy sylwestrowe zwykle ubieramy się w stroje wieczorowe, ale nie muszą być one bardzo eleganckie, choć to też zależy od miejsca i konwencji. W ostatnią noc roku o północy pijemy szampana, wznosimy toast za **pomyślność** w nowym roku i składamy sobie życzenia.



sztuczne ognie

## Postanowienia na nowy rok

Koniec grudnia to okazja do **podsumowania** roku, który **mija**, i zaplanowania następnego. Postanowienia noworoczne **dotyczą** różnych **dziejzin** życia prywatnego i zawodowego. Postanawiamy na przykład zmienić pracę, **schudnąć**, więcej czytać czy podróżować.

## Słówka

zdobiony – dekorowany

nadejście – przyjsięcie

sztuczne ognie – fajerwerki

pomyślność – dobra passa, sukcesy, powodzenie

podsumowanie – spojrzenie na coś i ocena tego, co było, lub tego,

co zrobiliśmy

mijać (ndk) – przechodzić w czasie, kończyć się

dotyczyć (ndk) – być związanym z

dziejzina – sfera, pole

schudnąć (dk) – zrzucić kilogramy, stracić na wadze

# Grudzień

## ĆWICZENIA

### 1 Quiz

Wybierz właściwą odpowiedź: a, b lub c.

- W mikołajki:
  - życzymy sobie wesołych świąt.
  - dajemy sobie prezenty.
  - dzielimy się opłatkiem.
- Popularne symbole adwentu to:
  - skarpeta na prezenty i choinka.
  - opłatek i świece.
  - kalendarz i wieniec.
- Choinkę:
  - przynosi Święty Mikołaj.
  - w wielu rodzinach ubiera się w Wigilię.
  - zgodnie z tradycją ubiera się w drugi dzień świąt.
- Podczas kolacji wigilijnej jemy między innymi:
  - pierogi z mięsem, kluski z makiem i kurczaka.
  - żurek, karpia i jajka faszerowane.
  - barszcz z uszkami i pierogi z kapustą i grzybami.
- Na stole wigilijnym tradycyjnie stawiamy:
  - zdjęcia rodzinne.
  - jedno puste nakrycie.
  - bukiet tulipanów.
- Pasterka to:
  - typ kolędy.
  - uroczysta msza w Wigilię o północy.
  - czapka Świętego Mikołaja.
- Sztuczne ognie puszczamy:
  - w pierwszy dzień świąt.
  - w sylwestra.
  - w Wigilię.
- W okresie Bożego Narodzenia szczególną popularnością cieszą się szopki:
  - krakowskie.
  - poznańskie.
  - wrocławskie.
- W ostatnią noc roku o północy:
  - jemy winogrona i składamy sobie życzenia.
  - dajemy sobie prezenty.
  - pijemy szampana i składamy sobie życzenia.

### 2 Słówka

Uzupełnij zdania podanymi słowami.

karpia / stołem / szaleństwu / bałwana / rynku /  
podsumowanie / postanowień / piosenki

- Moje dzieci czekają na śnieg, żeby pojeździć na sankach i ulepić .....
- Nie robię ..... noworocznych, bo nigdy ich potem nie realizuję.
- Na wigilii jadłem ..... i śledzie.
- W mojej rodzinie święta spędzamy głównie za .....
- Kiedy zbliża się Boże Narodzenie, w radiu lecą świąteczne .....
- W sylwestra Piotr był na imprezie na .....
- W okresie przedświątecznym staram się nie ulegać ..... zakupów.
- Grudzień to dobry czas na ..... minionego roku.

### 3 Sytuacje

Dopasuj opisy do sytuacji.

- Bardzo lubię ten uroczysty wieczór. Jestem szczęśliwa, kiedy mogę podzielić się opłatkiem ze wszystkimi członkami rodziny.
- W mojej rodzinie tego dnia dajemy sobie drobne upominki.
- Przed Bożym Narodzeniem robimy generalne porządki, kupujemy prezenty, wybieramy choinkę i wysyłamy życzenia świąteczne do przyjaciół, którzy mieszkają za granicą.
- Kolega namówił mnie, żebym poszła z nim na koncert. Bawiłam się świetnie. O północy wypiliśmy szampana i złożyliśmy sobie życzenia.



1. ....      2. ....      3. ....      4. ....